

PĀRVALDNIKI PĒC ĒDENES

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jes. 22:14-18; 1. Kor. 4:1, 2; Kol. 2:2, 3; Ef. 6:13-17; 2. Kor. 5:10.

ATMIŅAS PANTS:

“Bet, kā Dievs mūs pārbaudīja, lai uzticētu mums evaņģēliju, tā arī mēs runājam, necenzdamies izpatikt cilvēkiem, bet gan Dievam, kas ir mūsu siržu pārbaudītājs” (1. Tes. 2:4).

Adama un levas pirmais darbs bija saistīts ar pārvaldi. Viss dārzs un radība tika dota, lai viņi rūpētos par to, priecātos un valdītu (1. Moz. 2:15), pat ja viņiem nekas no tā nepiederēja. Viņi bija dārza pārvaldnieki, ko Kungs bija viņiem uzticējis.

Šajā nedēļā tuvāk aplūkosim pārvaldnieka definīciju pēc grēkā krišanas, pēc tam, kad mūsu pirmie vecāki bija izraidīti no Ēdenes. Tas ir, mēs arī esam pārvaldnieki, bet mūsu vide ir pavisam citāda nekā tā, ko sākumā baudīja Ādams un leva.

Ko nozīmē būt pārvaldniekam? Daži Bībeles varoņi ar savu dzīvesveidu atklāj, kas ir pārvaldnieks. Citi raksti definē to skaidrāk. Kļūstot par Dieva pārvaldniekiem, mūsu pievēršanās pasaules lietām un tās materiālistiskajām vērtībām tiek nomainīta ar pievēršanos Radītājam un Viņa misijai. Kā tas bija ar Ādamu un levu, Dievs uztic mums atbildības ar dievišķu izcelsmi. Kopš krišanas Ēdenē pārvaldnieka uzdevums tomēr mainījās, jo līdz ar atbildību rūpēties par materiālo pasauli mums ir uzticēts arī būt par labiem garīgo patiesību pārvaldniekiem.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 3. februārī.

Pārvaldnieki Vecajā Derībā

Vārds “pārvaldnieks” minēts Vecajā Derībā tikai dažas reizes. Lielākajā daļā gadījumu tas attiecas uz cilvēku, kas ir atbildīgs par ēkas uzturēšanu, – jeb “pārvaldnieku” (1. Moz. 43:19; 44:1, 4; 1. KĒn. 16:9). Pārvaldniekiem bija atbildība rūpēties par mājsaimniecības jautājumiem un viņu kunga īpašumiem, darot visu, kas no viņiem tika prasīts. Pārvaldnieka definīcija Vecajā Derībā ir atrodama pārvaldnieku raksturojumā. Pārvaldnieki nevar tikt atdalīti no pārvaldības, jo tā atklāj viņu identitāti.

Vecajā Derībā ir skaidri aprakstītas dažas pārvaldnieka rakstura īpašības. Pirmkārt, pārvaldnieka statuss bija saistīts ar lielu atbildību (1. Moz. 39:4). Pārvaldnieki tika izraudzīti, ņemot vērā viņu spējas, un viņi saņēma savu īpašnieku cieņu un uzticību, ka darbs tiks padarīts. Otrkārt, pārvaldnieki zināja, ka tas, kas viņiem ir uzticēts, pieder īpašniekam (1. Moz. 24:34–38). Šī ir galvenā atšķirība starp pārvaldnieku un īpašnieku. Pārvaldnieki saprot savas pozīcijas. Treškārt, ja pārvaldnieks paņēma savai lietošanai to, kas viņam bija uzticēts, uzticības attiecības starp viņiem tika sarautas un pārvaldnieks atlaists (1. Moz. 3:23, Hoz. 6:7).

Izlasi Jes. 22:14–18. Hiskijas valdīšanas laikā pārvaldnieks, kā arī mantzinis bija Šebna. Abas bija augsta amata pozīcijas. Kas notika ar viņu, kad viņš bija ļaunprātīgi izmantojis savu amatu? _____

“Pārvaldnieks identificē sevi ar savu kungu. Viņš pieņem pārvaldnieka atbildības, un viņam ir jārikojas kunga vietā, darot tā, kā būtu rīkojies kungs, ja vadītu viņš. Kunga intereses kļūst par viņa interesēm. Pārvaldnieka amats ir cēls, jo kungs viņam uzticas. Ja kaut kādā ziņā viņš rīkojas savtīgi un priekšrocības, kas iegūtas, tirgojot kunga mantu, izmanto savam labumam, viņš ir zaudējis uzticību, kas uz viņu bija likta.” (E. Vaita “Liecības draudzei” 9. sēj., 246. lpp.)

Kā mēs varam labāk saprast svarīgo konceptu, ka mēs patiešām esam pārvaldnieki tam, kas mums šajā dzīvē pieder? Kā šai izpratnei vajadzētu ietekmēt visu, ko mēs darām? _____

Pārvaldnieki Jaunajā Derībā

Divi galvenie vārdi, kas Jaunajā Derībā izmantoti kā “pārvaldnieks”, ir “epitropos”, kas minēts trīs reizes, un “oikonomos”, kas minēts 10 reizes. Abi vārdi apraksta pozīcijas, kas ietver vadīšanas atbildības, ko īpašnieks uzticējis pārvaldniekam.

Gan Jaunajā, gan Vecajā Derībā pārvaldnieki ir definēti pēc tā, ko viņi dara. Jaunā Derība apraksta pārvaldnieku kā cilvēku, kam būs jāsniedz pārskats (Lūk. 12:48) un no kā kaut kas tiek sagaidīts (1. Kor. 4:2). Vecā Derība tomēr vairāk pievēršas Dieva kā Īpašnieka pasludināšanai, nevis tiešā veidā definē mūs kā Viņa pārvaldniekus. Tādējādi, lai gan pārvaldnieka jēdziens abās Derībās ir ļoti līdzīgs, Jaunajā Derībā tā nozīme sniedzas tālāk par mājsaimniecības vadīšanu.

Līdzībā par negodīgo pārvaldnieku (Lūk. 16:1-15) Jēzus paplašina pārvaldnieka definīciju. Viņa mācība ietver kaut ko vairāk nekā tikai pārvaldnieku, kas bēg no finansiālas katastrofas. Tā ir attiecināma arī uz tiem, kas bēg no garīgas katastrofas ar gudri atklātu ticību. Gudrs pārvaldnieks sagatavosies Jēzus nākšanai šeit un tagad (Mat. 25:21).

Izlasi 1. Kor. 4:1, 2; Tit. 1:7 un 1. Pēt. 4:10. Ko šie panti mums stāsta par pārvaldniekiem un par vadīšanu? _____

“Vai man vajadzētu atvērt sirdi Svētajam Garam, lai tiktu pamodināta katra spēja un spēks, ko Dievs man ir uzticējis? Es esmu Kristus īpašums, un es esmu nodarbināts kalpošanā Viņam. Es esmu Viņa žēlastības pārvaldnieks.” (Elena Vaita “Fundamentals of Christian Education”, 301. lpp.)

Lūkas 12:35-48 Jēzus arī izmanto kā metaforu jēdzienu “pārvaldnieks”. Viņš stāsta par gudro pārvaldnieku, kas ir gatavs Cilvēka Dēla nākšanai, un apraksta neuzticīgo pārvaldnieku kā tādu, kas ir pārstājis rūpēties, jo kungs kavējas ar atgriešanos. Neuzticīgais pārvaldnieks ir pārvērties par tirānu un kļuvis vardarbīgs pret tiem, kas ir ap viņu. Viņš vairs nav paraugs labiem darbiem vai žēlastības pārvaldnieks.

Kad mēs pieņemam Kristu, mēs esam pārvaldnieki, aicināti pārvaldīt Dieva resursus. Bet vēl svarīgāk ir tas, ka mums ir jāpārvalda kristīgās dzīves garīgās realitātes, gatavojoties Debesīm.

Izlasi Lūk. 12:45. Kāpēc mums kā septītās dienas adventistiem, kas bieži cīnāmies ar “kavēšanās” sajūtu, vajadzētu būt īpaši piesardzīgiem, lai neiekristu šajā krāpšanā? _____

Dieva noslēpumu pārvaldnieki

Izlasi Kol. 2:2, 3 un 1. Tim. 3:16. Ko šie panti nosauc par “noslēpumu”? Ko fakts, ka tas ir “noslēpums”, atklāj mums par to, cik ierobežotas var būt mūsu zināšanas par to? _____

Cofars no Naamas saka lībamam: “Vai Dieva dziļumus atklāt vari?” (Īj. 11:7). Vārds “noslēpums” nozīmē „mīklains, neskaidrs, nezināms, neizskaidrojams vai neaptverams”. Dieva noslēpumi ir pierakstīti Rakstos, pat ja to pilnīga izpratne vēl joprojām ir ārpus mūsu saprašanas. Tāpēc tie ir “noslēpumi”. Tas nozīmē, ka mēs visi esam tuvredzīgi cilvēki, kas skatās Debesīs un cer ieraudzīt vissīkākās detaļas. Mēs nevaram redzēt tālāk, ja Dievs mums to neatklāj.

Ko 5. Moz. 29:29 saka par to, kas mums ir atklāts? _____

Mēs esam pārvaldnieki tam, ko pilnībā nesaprotam. Mēs zinām tikai tik daudz, cik atklāj atklāsmes un Raksti. Mūsu vislielākais pārvaldes darbs ir dzīvot kā “Kristus kalpotājiem un Dieva noslēpumu namturiem” (1. Kor. 4:1).

Dievs grib, lai mēs, Viņa pārvaldnieki, saglabājam, mācām, aizsargājam un rūpējamies par dievišķo patiesību, ko Viņš ir atklājis. Tas, kā mēs to darām, ir lielākā pārvaldniecība, un tas nozīmē, ka mēs “ticības noslēpumu turam tīrā sirdsapziņā” (1. Tim. 3:9).

Lielākais no visiem noslēpumiem ir tas, ka mēs visi varam piedzīvot Kristu, “godības cerību”. Glābšanas plāns ir pārdabisks, un mums to nav iespējams pilnībā saprast. Tas, ka visa radītā Radītājs (Īāņa 1:1-3) nonāca uz šo Zemi un tika “atklāts miesā” (E. Vaita “Manuscript Releases” 6. sēj., 112. lpp.) tikai tāpēc, lai pienestu Sevi kā upuri par cilvēces grēkiem, satur noslēpumu, ko radītas būtnes, iespējams, nekad nespēs pilnībā aptvert. Pat eņģeļi mācās, lai saprastu noslēpumu, kāpēc Jēzus nāca uz Zemi (1. Pēt. 1:12). Neskatoties uz to, tas, ko viņi zina, liek mums visiem slavēt Kungu par Viņa godību un labestību (sk. Atkl. 5:13).

Jūs esat aicināti būt par evaņģēlija pārvaldniekiem. Kādu atbildību tas jums automātiski uzliek? _____

Garīgās patiesības pārvaldnieki

Kad mēs domājam par namturību, mēs domājam par redzamām lietām, un tas ir pareizi. Bet tagad mēs esam ieraudzījuši, ka pārvaldnieka amats sniedzas tālāk par to. Līdzīgi taustāmiem īpašumiem netaustāmas dāvanas arī nāk no Dieva. Šīs netaustāmās lietas ir garīgie īpašumi, ko Dievs mums dod (1. Pēt. 4:10), lai mēs Kristū varētu attīstīt kristīgu raksturu un kļūt par tādiem cilvēkiem, kādi Viņā varam kļūt. Tāpēc mums neredzamās lietas ir jāpārvalda pat vēl rūpīgāk nekā taustāmās, jo tās ir bezgalīgi vērtīgākas.

Izlasī Ef. 6:13-17. Ko Dievs mums ir uzticējis pārvaldībai? Kāpēc pienācīga šo lietu pārvaldīšana mums ir tik izšķiroša? _____

“Jo alga par grēku ir nāve, bet Dieva dāvana ir mūžīgā dzīvība Jēzū Kristū, mūsu Kungā” (Rom. 6:23). Pasaule un viss, ko tā piedāvā, nevar piedāvāt mums glābšanu, kas mums ir Kristū. Glābšana, dāvana, ko Dievs mums dod, ir mūsu visvērtīgākais īpašums. Šīs glābšanas realitātes turēšana vienmēr savā acu priekšā palīdz mums saglabāt savā priekšā arī citus īpašumus, ko Dievs mums ir devis.

“Tikai gaismā, kas atspīd no Golgātas, dabas mācības var lasīt pareizi. Caur Betlēmes stāstu un krustu lai tiek atklāts, cik labi ir uzvarēt ļauno un ka visas svētības, ko mēs saņemam, ir glābšanas dāvana.” (Elena Vaita “Audzināšana”, 101. lpp.)

Glābšana ir mūsu tikai tāpēc, ka Jēzus samaksāja galējo cenu. Pāvils skaidri apliecina: “Kristū mums ir izpirkšana caur viņa asinīm, pārkāpumu piedošana pēc Dieva bagātīgās žēlastības” (Ef. 1:7). Vārdi “mums ir” nozīmē, ka mums ir “glābšana”. Tā pieder mums tikai tāpēc, ka Dievs to mums ir iedevis. Cik tāpēc ir svarīgi, ka mēs apliekam “visus Dieva ieročus” (Ef. 6:11), lai ļaunais nenāktu un neatņemtu mums to. Jo viņš to var darīt tikai tad, ja mēs to viņam atļaujam, un tas var notikt tikai tad, ja mēs nepaklausām “Dieva vārdā” (Ef. 6:17) atklātajam. Mūsu vislielākā aizsardzība ir ticībā paklausīt gaismai, kas mums ir dota.

Izlasī vēlreiz Ef. 6:13-17. Kā mēs apliekam Dieva ieročus un kādā veidā mēs esam pārvaldnieki visam, kas mums ir dots šajos ieročos? _____

Mūsu kā pārvaldnieku atbildība

Gudrus pārvaldniekus pazīst pēc viņu labprātības pieņemt un īstenot personīgās atbildības morālo principu. Personīgās atbildības pieņemšana ir izvēle, ko mēs izdarām, un rīcība, ko mēs uzņemamies. Tā atzīst attiecību starp cēloņiem un sekām. Labprātība pieņem personīgo atbildību ir galvenā īpašība, ko nevar ignorēt, nosakot, kas ir pārvaldnieks, jo pārvaldniekiem ir jābūt uzticīgam, sirdī turot visaugstāko interesi par Īpašnieku. Tādējādi šāda labprātība ir izvēle, kas definē vēlamās attiecības, kādas pārvaldniekam ir ar Dievu.

“Dievs ilgojas ievest cilvēkus tiesās attiecībās ar Sevi. Visos darījumos ar cilvēkiem Viņš atzīst personīgās atbildības principu. Viņš mēģina iedrošināt personīgas atkarības izjūtu un iedvest vajadzību pēc personīgas vadības. Viņa dāvanas ir uzticētas cilvēkiem kā indivīdiem. Katrs cilvēks ir svētu atbildību pārvaldnieks. Katram ir jāveic sev uzticētie pienākumi saskaņā ar Devēja norādījumiem. Katram ir jāsniedz Dievam pārskats par savu namturību.” (Elena Vaits “Liecības draudzei” 7.sēj., 176. lpp.)

Kļūstot par pārvaldniekiem, mēs savu atbildību nenoveļam uz kādu citu cilvēku vai uz organizāciju. Mēs nesam personīgu atbildību Dieva priekšā, un tas atspoguļosies ikvienā mūsu saskarsmē ar apkārtējiem (1. Moz. 39:9; sk. arī Dan. 3:16). Mēs satversim pienākumu, kas ir mūsu priekšā, un izpildīsim to maksimāli labi. Veiksme Dieva acīs būs vairāk atkarīga no mūsu ticības un šķīstuma nekā no mūsu gudrības un talanta.

Izlasi 2. Kor. 5:10. Kā mēs saprotam šos vārdus tajā kontekstā, ko nozīmē būt gudram pārvaldniekam?

Teologi un filozofi gadsimtiem ilgi ir debatējuši par grūto brīvās gribas jautājumu. Bet Raksti runā skaidri: mums kā cilvēkiem ir brīva griba un brīva izvēle. Idejai, ka mēs tiekam tiesāti pēc mūsu darbiem, citādi nav nekāda pamatojuma. Tāpēc mums ir personīga atbildība Dieva žēlastībā pieņemt pareizus lēmumus visā, ko mēs darām, tai skaitā uzticīgi pārvaldot mūsu Saimnieka īpašumus.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Vārds, kas nedaudzajos Vecās Derības pantos tulkots kā “pārvaldnieks”, nav tikai atsevišķs vārds, bet jāskata kopā ar frāzi: “asher al bayt”, “kāds, kas ir uz mājas vai pāri tai”. Piemēram, 1. Moz. 43:19 var tulkot šādi: “Kad viņi tuvojās Jāzēpa nama pārvaldniekam, viņi runāja ar viņu pie nama durvīm” (NKJV). Ja kāds uzskata, ka ģimene, kas dzīvo mājā, ir daļa no pašas mājas, tad kas gan cilvēkam ir vērtīgāks par paša namu? Tāpēc pārvaldnieks ir cilvēks, kam ir uzticēts kaut kas ļoti vērtīgs, kas tomēr viņam nepieder. Daudzējādā ziņā tas padara atbildību pat vēl lielāku, nekā tā būtu tad, ja pārvaldnieks būtu atbildīgs pats par saviem īpašumiem.

Šī pati doma turpinās Jaunajā Derībā. “Jaunā Derība pārņem Vecās Derības idejas un savieno tās ar pirmā gadsimta idejām, jēdzieniem un vārdiem, tādējādi bagātinot un paplašinot Bībeles mācību par namturību. Visbiežāk sastopamie grieķu vārdi, kas lietoti attiecībā uz pārvaldniecību, nāk no “oikos” un “oikia”, “māja”. “Oikonomos” ir cilvēks, kas uztur māju: pārvaldnieks jeb menedžeris. “Oikonomia” ir abstrakts lietvārds, “mājas pārvaldīšana”, tā nozīme bieži ir daudz plašāka.” (“Handbook of Seventh-day Adventist Theology” (Hagerstown, Md.: Review and Herald Publishing Association, 2000), 653. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Ko Ādams tā vietā, lai uzņemtos atbildību par aizliegtā augļa ēšanu, atbildēja Dievam, kad viņam jautāja, ko viņš ir izdarījis? 1. Moz. 3:12. Cik interesanti, ka viena no pirmajām cilvēka reakcijām, ko izsauca grēks, bija mēģināt pārņemt vainu no sevis uz kādu citu. Ko šī reakcija stāsta par viņa labprātību uzņemties personīgu atbildību par savu rīcību? Ko tam vajadzētu liecināt arī par mūsu pašu labprātību? Kā mēs varam mācīties izvairīties no tieksmes savās kļūdās vainot citus?

2. Grupā pakavējieties vairāk pie domas, ko nozīmē būt tādu lietu pārvaldniekiem, kas nav taustāmas, bet garīgas. Ko tas nozīmē? Kā mēs “pārvaldām” šīs lietas?

3. Padomājiet par triju eņģeļu vēstīm Atklāsmes grāmatas 14. nodaļā. Kādas svarīgas patiesības šeit ir izteiktas – par ko mums uzticēts atbildēt kā pārvaldniekiem?

4. Kāpēc mums ir tik svarīgi mācīties uzticēties un ticēt garīgām lietām, ko mēs pilnībā nesaprotam? Kādos pasaulīgos veidos mēs to tik un tā visu laiku darām?